

Van beroepsziekte naar preventie

Inhoud

- Intro
 - Cijfers
 - Werkgerelateerde aandoeningen \leftrightarrow beroepsziekten
 - Huidige aanpak betrokken partijen
- Aanpak beroepsziekten
 - Algemeen
 - Wetgeving
 - Leidraad
 - Toekomst

Inhoud

- **Intro**
 - Cijfers
 - Werkgerelateerde aandoeningen ↔ beroepsziekten
 - Huidige aanpak betrokken partijen
- **Aanpak beroepsziekten**
 - Algemeen
 - Wetgeving
 - Leidraad
 - Toekomst

N-VA en Open VLD b zwaardere sancties langdurig zieken

Interview Geert Van Hootegem

'In Nederland werken ze met een principe uit de verzekeringswereld': arbeidssocioloog over langdurig zieken

ARBEIDSMARKT

Nergens door zie

© getty images

Ons land kri
gekeerd. Ter
worden, ton
naar de arbe
hoort bij de
voor de Werl

Korneel Delbeke

Donderdag 14 maar

© getty images

**Met hogere financiële sancties voor wie weigert m
naar de arbeidsmarkt, willen de N-VA en Open VLD
de slag krijgen. Ook de voorschrijvende artsen kor**

Arbeidssocioloog Geert Van Hootegem: Ondernemers en aandeelhouders zijn de voorbije halve eeuw rijk geworden, ten koste van de gezondheid van de werknemers en op kosten van de sociale zekerheid. Beeld tv

Het aantal langdurig zieken piekt al jaren, en nog stijgen de fysieke en psychische klachten bij de werkende medemens. De toekomstige minister van Werk weet wat gedaan, zou je denken. En indien niet, wijst arbeidssocioloog Geert Van Hootegem (KU Leuven) alvast de weg. 'Bestraf niet de zieke, maar de ziekmaker.'

ALGEMEEN

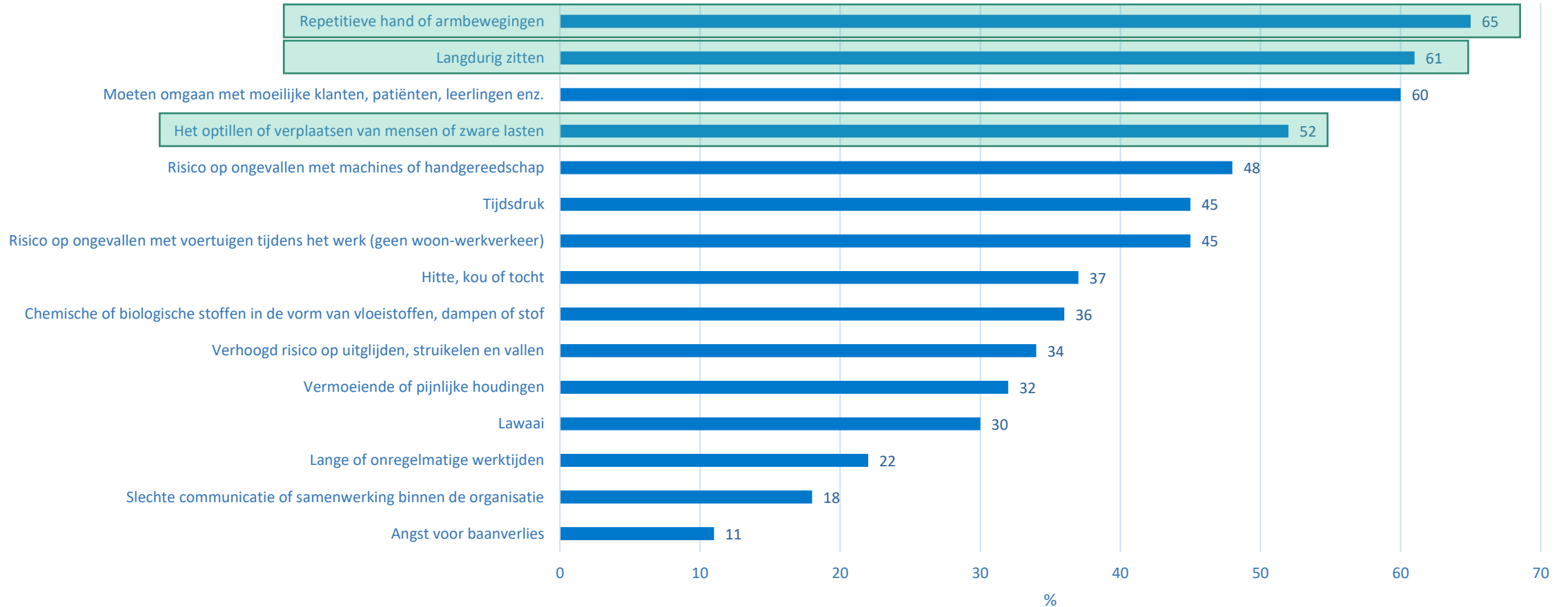
g naar gdurig zieken

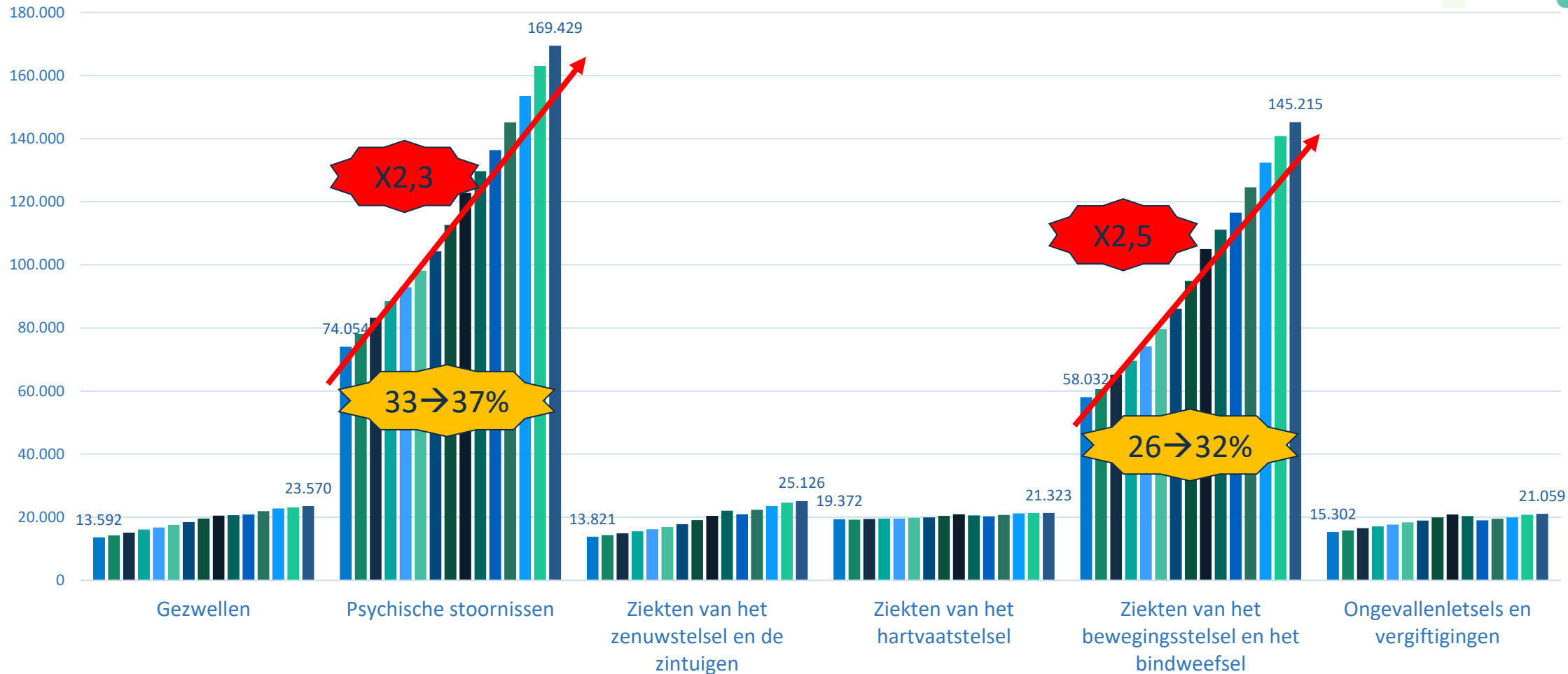
heid Frank Vandenbroucke (Vooruit). ©BELGA

100.000 langdurig zieken. Een
aren een opstoot was van deeltijds
cranten.

Aanwezigheid risicofactoren in Europese bedrijven (Esener 3)

Evolutie invaliditeit (per ziektegroep) - RIZIV

Beroepsziekte?

- Wanneer de door deze ziekte getroffen persoon aan het beroepsrisico van deze ziekte blootgesteld geweest is gedurende de ganse of gedeeltelijke professionele loopbaan.
- Beroepsrisico:
 - indien de blootstelling aan de schadelijke invloed inherent is aan de beroepsuitoefening
 - en beduidend groter is dan de blootstelling van de bevolking in het algemeen,
 - en indien deze blootstelling volgens algemeen aanvaarde medische inzichten in groepen van blootgestelde personen de overwegende oorzaak van de ziekte vormt.

Beroepsziekte?

- Beroepsrisico wordt bepaald door relatief risico (RR): hoe hoger het relatief risico, hoe specifiekere de beroepsziekte
→ Als $RR > 2$ = erkende beroepsziekte
- Fictieve voorbeelden

Pathologie XYY	Letsel	Geen letsel	Totaal	Pathologie XYZ	Letsel	Geen letsel	Totaal
Blootstelling	600	400	1000	Blootstelling	700	300	1000
Niet-blootgesteld	500	500	1000	Niet-blootgesteld	300	800	1000
Relatief Risico	1,2			Relatief Risico	2,33		

$1 > x < 2$: arbeidsgerelateerd

> 2 : specifieke beroepsziekte

Aanvraag/aangifte beroepsziekte

- Vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid
~90% basisloon
- Vergoeding voor blijvende arbeidsongeschiktheid
~ %*basisloon (%s niet vergelijkbaar met mutualiteiten)
- Terugbetaling gezondheidszorgen (geneesmiddelen, visites, hospitalisaties,...)
- Verplaatsingskosten

Beroepsziekte

Aanvraag

- Door huisarts, specialist,..
- Vaak ook op voorspraak patiënt of vakbond
- TWW krijgt geen kopie
- = 80% van alle vergoedingsaanvragen

Aangifte

- Door PA-AA
- TWW krijgt een kopie (of zou toch één moeten krijgen)
- = 20% van alle vergoedingsaanvragen
- TWW ontvangt gem. 15% van de aanvragen

= 3% van alle
vergoedingsvragen ivm BZ

Beroepsziekten – aanvragen 2022

PATHOLOGIE	Mannen	Vrouwen	Totaal
A Gehoorverlies (door lawaai)	305	26	331
B Aandoeningen van het bloed en de bloedvormende organen	8	1	9
C Aantasting van de zenuwfunctie door druk	1.069	1.743	2.812
D Huidziekten	104	188	292
H Virale hepatitis	3	2	5
L Radiculair syndroom t.h.v. de lendenwervelzuil	833	377	1.210
M Been- en gewrichtsaandoeningen van de bovenste ledematen door trillingen	296	57	353
N Neus-, keel- en oorziekten (behalve gehoorverlies door lawaai)	30	3	33
R Longziekten	951	1.821	2.772
S Been- en gewrichtsaandoeningen, niet elders vermeld	785	612	1.397
T Tendinopathie	1.715	1.733	3.448
U Bursitis	34	12	46
V Aandoeningen van de bloedvaten en angioneurotisch syndroom	16	2	18
X Algemene ziekten, intoxicaties, infectieziekten en inwendige ziekten, niet elders vermeld	116	57	173
Y Oogziekten	4	1	5
TOTAAL	6.269	6.635	12.904

→ Nog veel Covid19

Σ ergo = 9284

Gegevens en statistieken over beroepsrisico's voor duurzaam werk

Alle thematische indicatoren over beroepsrisico's op één plek

Deze site presenteert in grafische vorm meer dan 550 indicatoren verdeeld over drie hoofdthema's die verband houden met de definitie van beroepsrisico

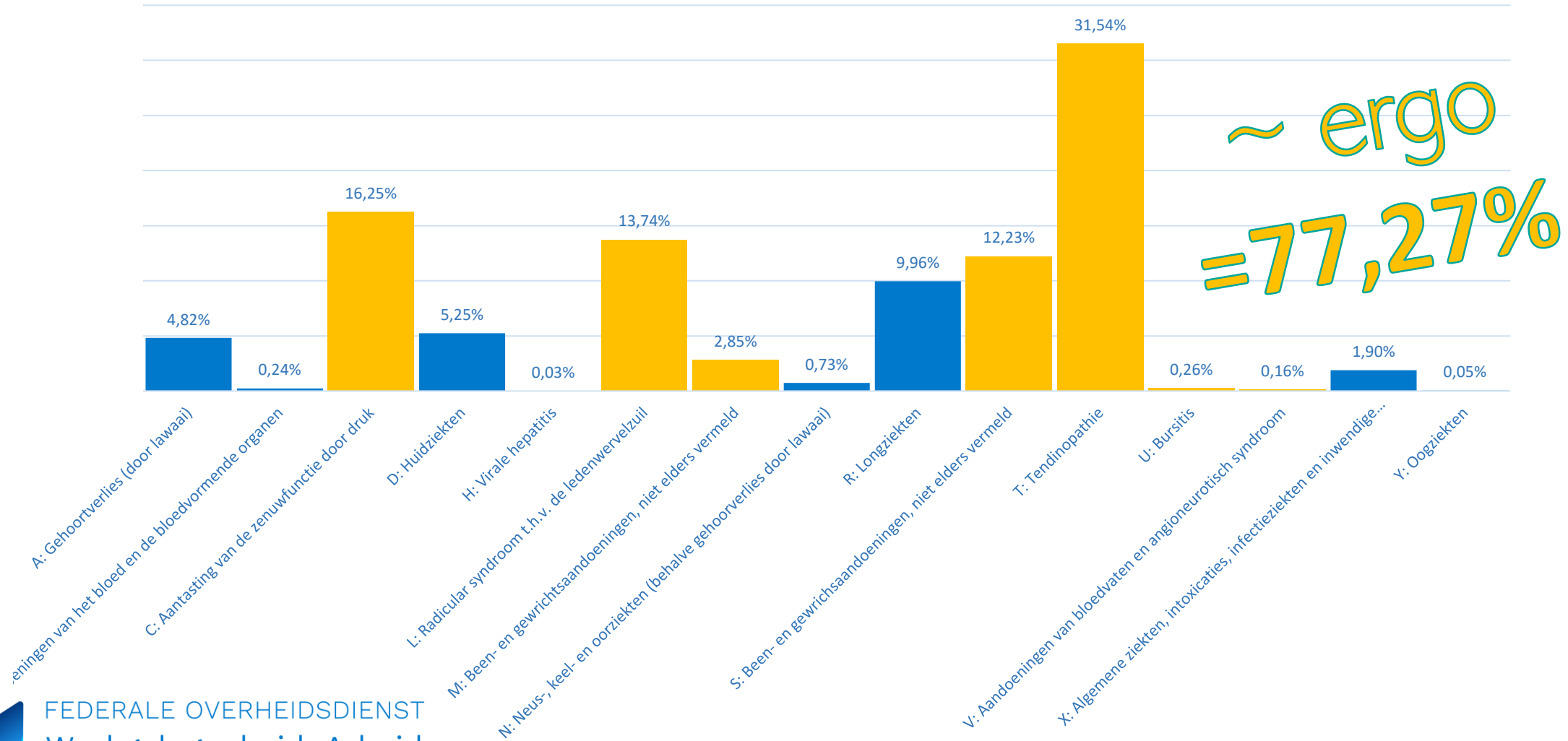
Populaire zoekopdrachten

[Absentéisme](#)[Risicobeheersing](#)

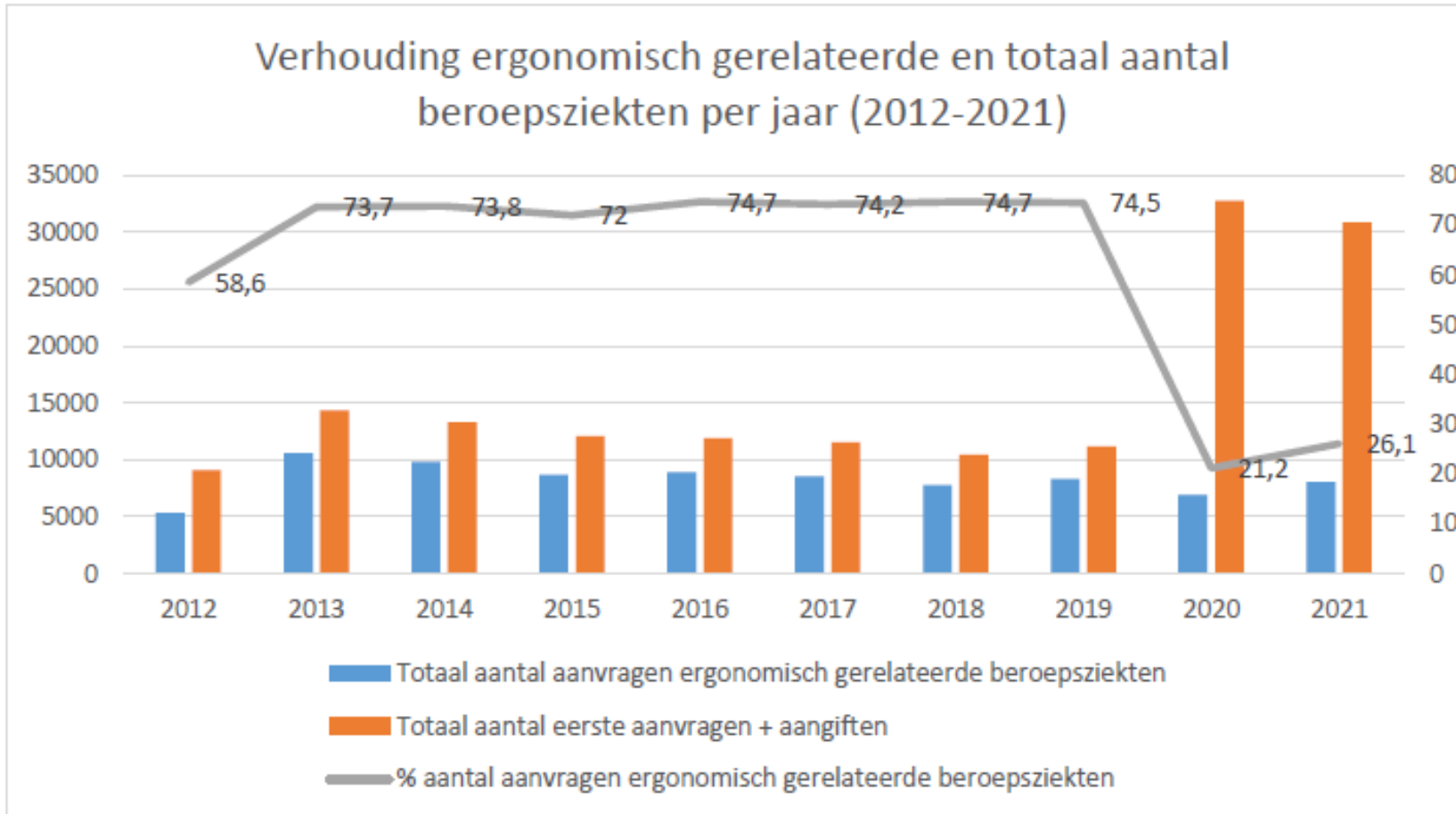
FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

[Gegevens en statistieken over beroepsrisico's voor duurzaam werk | Datamining \(risicosophetwerk.be\)](https://risicosophetwerk.be)

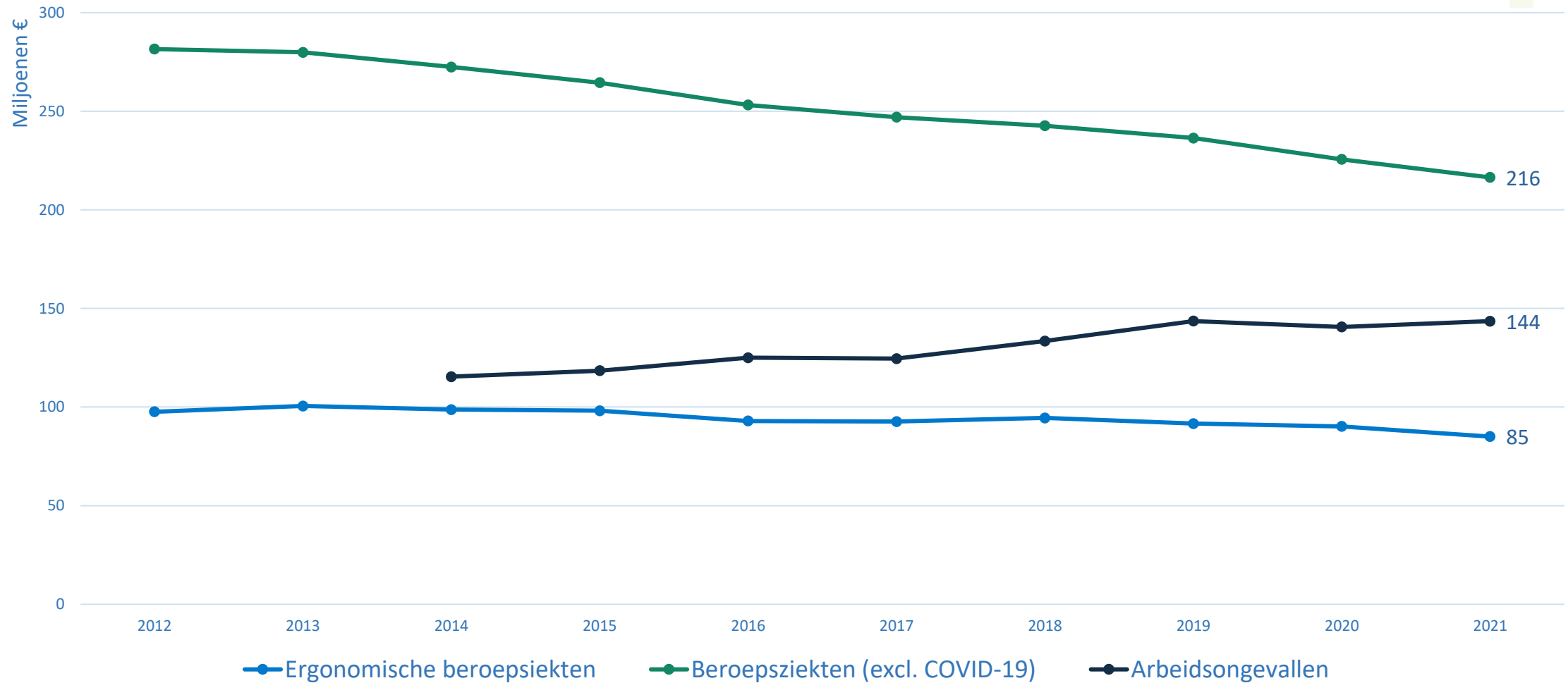
Percentage aanvragen beroepsziekten 2019 (bron: FEDRIS)

Beroepsziekten

Evolutie verzekeringsuitgaven beroepsziekten - arbeidsongevallen

Huidige aanpak Fedris

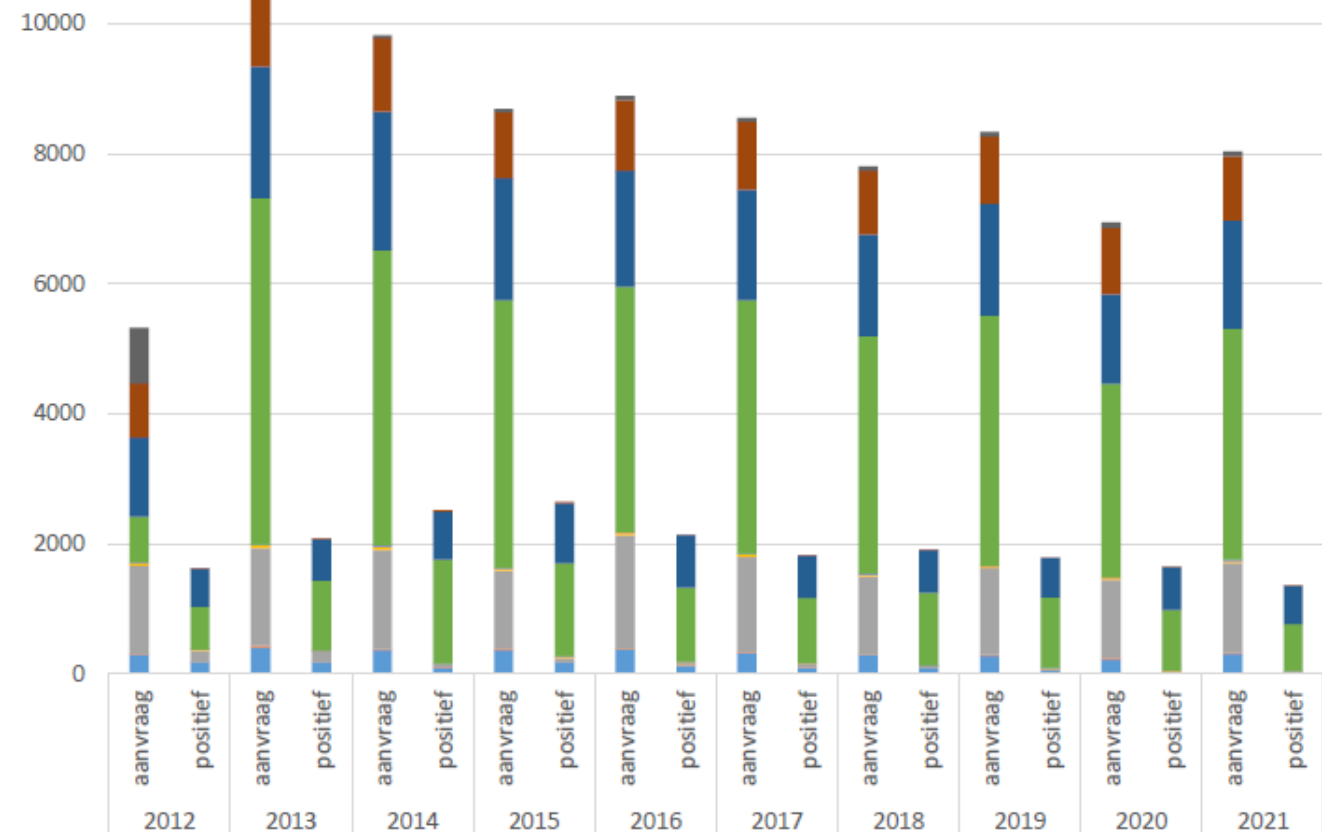
- Wat doen we ? | Federaal agentschap voor beroepsrisico's (fedris.be):

- Fedris controleert (AO's)
- Fedris vergoedt BZ
- Fedris vergoedt sommige AO's
- Fedris informeert
 - de slachtoffers
 - de verzekeringsondernemingen
 - de Minister van Sociale Zaken
- Fedris doet aan preventie

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Beslissingen vergoedingsaanvragen 2012-2021

Huidige aanpak Fedris

- Fedris doet aan preventie
 - beroepsziekten
 - preventieprogramma voor lage rugpijn / burnout
 - terugbetaling medische onderzoek stagiairs
 - terugbetaling sommige vaccinaties
 - voorstellen tijdelijke of definitieve stopzetting van het werk
 - hulp bij herscholing na stopzetting van het werk
 - gratis advies aan ondernemingen over beroepsrisico's
 - wetenschappelijke studies van beroepsziekten
 - arbeidsongevallen
 - de ondersteuning van preventieacties van de FOD WASO met de gegevens uit zijn gegevensbank
 - opsporing van ondernemingen die als verzaamd risico worden beschouwd

➔ Fedris doet niet aan (secundaire) preventie na vaststelling beroepsziekten?

Huidige aanpak TWW

→ TWW doet niet aan (secundaire) preventie na vaststelling beroepsziekten?

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Huidige aanpak I/EDPB's?

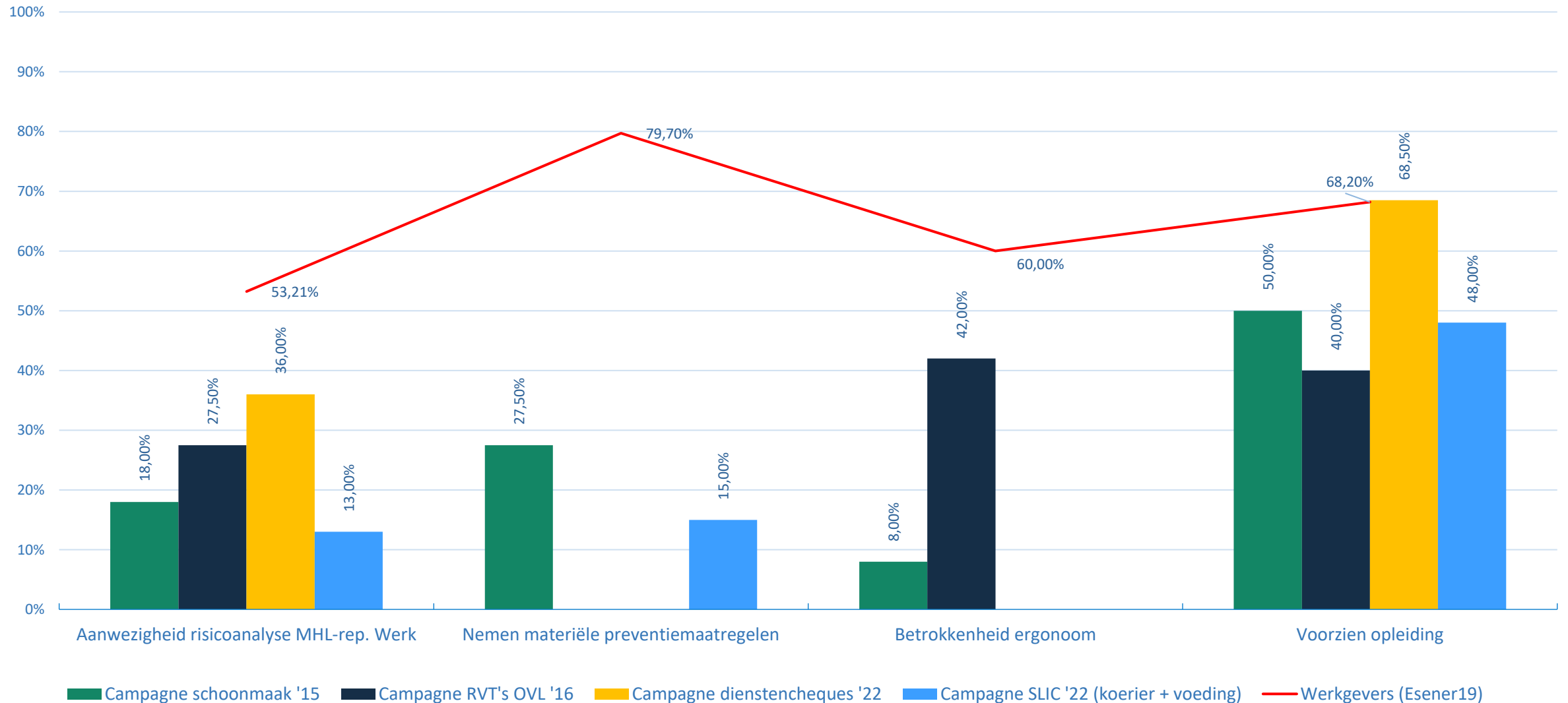

Vereniging Voor Interne Bedrijfsartsen - Association des Médecins du Travail Internes

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Inspanningen bedrijven ~ ergonomie

Inhoud

- Intro
 - Cijfers
 - Werkgerelateerde aandoeningen \leftrightarrow beroepsziekten
 - Huidige aanpak betrokken partijen
- **Aanpak beroepsziekten**
 - Algemeen
 - Wetgeving
 - Leidraad
 - Toekomst

Aangifte beroepsziekte – taken PA-AA (1/2)

- Heeft PA-AA die beroepsgebonden aantasting opgespoord heeft aan werkgever **alle gepaste** individuele en collectieve preventie- of beschermingsmaatregelen voorgesteld? (art. 1.4-33.- § 1 Codex)

Deze maatregelen kunnen bestaan uit:

- opnieuw uitvoeren risicoanalyse m.b.t. de specifieke risico's van de werkpost/ activiteit
- een herinrichting/aanpassing werkpost/activiteit en/of werkmethodes en/of arbeidsomstandigheden
- vermindering duur, intensiteit of frequentie van blootstelling aan belasting
- verstrekken vorming of informatie over algemene preventie- en beschermingsmaatregelen
- niet meer blootstellen of tijdelijk overplaatsen van de betrokken werknemer
- beoordelen gezondheid van alle werknemers met een analoge blootstelling / gelijkaardige activiteiten

Aangifte beroepsziekte – taken PA-AA (2/2)

- *Heeft PA-AA werknemers geïnformeerd en geadviseerd over zijn/haar aandoeningen en gebreken waardoor hij/zij is getroffen (art. II.1-5, 2°,c)*
- Heeft PA-AA meegewerkt aan het **opsporen** en aan de **studie** van de **risicofactoren** die van invloed zijn op beroepsziekten en beroepsgebonden aandoeningen (art. II.1-5, 2°,c)
 - ➔ evt. gespecialiseerde PA ook ok (zie taken EDPB)
- Heeft PA-AA aanbevelingen en adviezen geformuleerd na aangifte BZ zodat werkgever preventiemaatregelen tegen MSA-risico's kan evalueren (art. VIII.1-3 §2, 2° lid 2°c)

Aangifte beroepsziekte – taken EDPB (1/3)

- Werd het periodiek onderzoek tot opsporing van beroepsziekte als bijlage van de bevoegde dienst belast met het medisch toezicht in het **jaarverslag** van de interne vermeld (art. II.1-6. §1, 2°,b en punt V.2.2 bijlage II.1-3)

BIJLAGE II.1-3

Jaarverslag van de Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk bedoeld in artikel II.1-6, § 1, 2°, b)

V. Inlichtingen betreffende de gezondheid van de werknemers

Als bijlage het verslag van het departement van de interne dienst of de afdeling van de externe dienst belast met het medisch toezicht.

Bij ontstentenis van dat verslag de volgende inlichtingen verschaffen:

1. Aantal verplichte onderzoeken bij indienstneming.
2. Aantal periodieke onderzoeken:
 - 2.1. van personen jonger dan 21 jaar - uitsplitsing tussen degenen jonger dan 18 jaar en degenen van 18 tot 21 jaar;
 - 2.2. tot opsporing van de beroepsziekten met uitsplitsing volgens de categorie van de schadelijke agentia.
 - 2.3. van personen met een veiligheidsfunctie;
 - 2.4. van mindervaliden;
 - 2.5. van personen die moeten worden ingeënt tegen tuberculose;
3. Aantal onderzoeken bij werkhervatting.
4. Aantal spontane raadplegingen.
5. Aantal en aard van de inenting.

Aangifte beroepsziekte – taken EDPB (2/3)

C- & D

- tijdig periodiek bedrijfsbezoek aan werkpost? (art. II.3-55.-§1)
- werd, bij vaststelling specifieke risico's die tussenkomst deskundig PA noodzakelijk maken, dit aan WG, IDPB en EDPB doorgegeven met oog op verdere opvolging (in casu PA-ergonomie)? (art. II.3-53.-§2)
- werkt de EDPB actief mee door (art. II.3-16.-§1 1°)
 - beleidsadvies aan te vullen n.a.v. deze vaststelling?(art. II.3-56.-§2 3° d)
 - de oorzaak of onderzoek naar de oorzaken of preventiemaatregelen op te nemen als preventieprioriteit in beleidsadvies? (art. II.3-56.-§1);
- heeft EDPB deelgenomen aan analyse oorzaken BZ's (art. II.1-4 tweede lid, 3°)?;
- werd evolutie van aanwezige gevaren en risico's opgevolgd? (art. II.3-55.-§3 1°);
- werd effect van acties en gehanteerde methodiek tot aanpak van BZ geëvalueerd (ook indien de PA-AA of EDPB niets doen na vaststellen van BZ)? (art. II.3-53.-§3 4°);

Aangifte beroepsziekte – taken EDPB (3/3)

A & B

- tijdig periodiek bedrijfsbezoek aan werkpost? (art. II.3-55.-§1)
- werd, bij vaststelling specifieke risico's die tussenkomst deskundig PA noodzakelijk maken, dit aan WG, IDPB en EDPB doorgegeven met oog op verdere opvolging (in casu PA- ergonomie)? (art. II.3-53.-§2)
- heeft EDPB tijdens periodieke bedrijfsbezoek WG geadviseerd voor welke bijkomende opdrachten en taken een beroep kan worden gedaan op EDPB, bv. opmaken of evalueren van de RA musculoskeletale risico's na vaststelling van een ergonomisch gerelateerde beroepsaandoening door een PA-ergonomie (art. II.3-55.-§4 3°);

Aangifte beroepsziekte – taken WG/IDPB

- heeft IDPB deelgenomen aan analyse oorzaken BZ (art. II.1-4 tweede lid, 3°)?;
- heeft IDPB de PA_EDPB vergezeld bij onderzoeken op arbeidsplaats en hem bijgestaan bij onderzoeken van oorzaken BZ (art. II.1-11)?;

C- & D

- heeft WG in JAP:
 - een actie omtrent het voorkomen van BZ op de werkpost opgenomen o.b.v. geactualiseerd beleidsadvies? (art. I.2-9 tweede lid);
 - GPP aangepast naar aanleiding van nieuwe inzichten en jaarverslag van IDPB van voorbijaande jaar (art. I.2-9 tweede lid 4° c));

A & B

- heeft WG in JAP het GPP aangepast naar aanleiding van nieuwe inzichten en het jaarverslag van IDPB van voorbijaande jaar? (art. I.2-9 tweede lid 4° c));

Niet enkel ergonomie!

- + Chemische agentia
- + Lawaai
- + Trillingen
- + UV

In de toekomst → psychosociale aspecten?
Zie pilootproject burn-out

Wetenschappelijk rapport

over het pilootproject uitgevoerd door het
Federaal Agentschap voor Beroepsrisico's

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Tot uw dienst

We hebben de technische kennis en uitrusting voor het meten van:

Fysische agentia:

- Mechanische trillingen (bovenste ledematen en wervelkolom)
- Geluid (dosimetrie en stationair)
- Repetitieve handelingen (RSI)
- Tillen en dragen (rug)

Chemische agentia:

- Atmosfeer (stof, vluchtige componenten, metaalstof...)
- Productanalyse (staalname)

Ons onderzoeksteam bestaat uit ingenieurs, artsen en laboranten.

FEDRIS

Federaal agentschap voor beroepsrisico's
Sterrenkundelaan 1
1210 Brussel

Contact dienst Risicobepaling:

preventie@fedris.be

Tel: 02 / 272 28 05

www.fedris.be

Verantwoordelijke uitgever: Pierre Pats - Fedris - Sterrenkundelaan 1, 1210 Brussel
Wettelijk depon: 05/2016/14.014/28

FEDRIS

FEDRIS ERKENT 2 NIEUWE
HUIDAANDOENINGEN

De lijst van beroepsziekten wordt uitgebreid met de code 1.610. Deze code staat voor multipole actinische keratosen en plaveiselcelcarcinoom.

Wat zijn actinische keratosen?

Actinische keratosen zijn...

Aandachtspunten voor inspectie

- Finnanger Garshol, et al. 2022: geen gunstige effecten WRD's (psy & ergo) waargenomen na een standaardinspectie;
- Review Tompa, et al. 2016:
 - Matig bewijs effect van herhaling inspecties;
 - Beperkt bewijs effect algemene inspectie;
 - Sterk bewijs effect specifieke inspectie;
 - Sterk bewijs consultatiebezoeken AI geen effect op verzuim;
- Review Mischke, et al. 2013:
 - Specifiek gerichte inspecties leiden tot hogere conformiteitspercentages;
 - Langere en frequentere inspecties leiden waarschijnlijk niet tot meer naleving;
 - Sancties hebben nut op korte termijn in kleine bedrijven;

→ Specifieke inspectie-leidraad

Leidraad ~ ergonomie

	Onderzoeksvragen	Conform?		Verantwoordelijke	Wetgeving – artikel Codex
		A,B,C+	C-, D		
Indien		A,B,C+	C-, D		
Altijd	14. RA specifieke werkpost aanwezig?			WG	I.2-6
	15. RA MS-risico's incl. # factoren?			WG	VIII.1-1 §1
	16. Werd, indien nodig (complex, bedrijfsbezoek, beleidsadvies) PA-ergonoom betrokken?			WG	VIII.1-2 §1
	17. Werden passende preventiemaatregelen				
	A) genomen?			WG	VIII.1-3 §1
	B) geëvalueerd?			WG	VIII.1-3 §2
	C) opgenomen in GPP en JAP?			WG	VIII.1-4
	18. Worden WN's geïnformeerd en passend opgeleid			WG	VIII.1-5
	19. Worden WN's aan passend gezondheidstoezicht onderworpen?			WG	VIII.1-6

Resultaten test leidraad thesis (1/3)

10 testen

- 6 C- of D
- 4 A, B of C+

Onderwerping aan passend
gezondheidstoezicht: 9/10

Resultaten test leidraad (2/3)

- 8 x geen collectieve preventie- en of beschermingsmaatregelen voorgesteld door de PA-AA
- 7/10 x IDPB niet op hoogte (ook niet via activiteitenverslag)
- 7/10 x geen plaatsbezoek aan specifieke werkpost door betrokken specialisten (IPA weet het ook niet – ergonomoos?)
- 9/10 x PA-AA of PA-ergonomoos niet deelgenomen aan opsporen en analyseren risicofactoren
- Problematiek mogelijke BZ in beleidsadvies?: 1 x
- Doorgeven noodzaak PA-ergonomoos EDPB à WG (om risicofactoren en eventuele preventie maatregelen BZ te onderzoeken): 1 / 8 relevante onderzoeken
- Evaluatie methodiek aanpak door EDPB's bij C- en D: 0/6 (geen acties ondernomen)

CLB
EXTERNE PREVENTIE

mensura
Protecting your human capital

cohezio

liantis

securex
Human capital matters

attentia
feeling good works great

Mediwet

idewe
OPTIMISING WORK ENVIRONMENTS

GESI

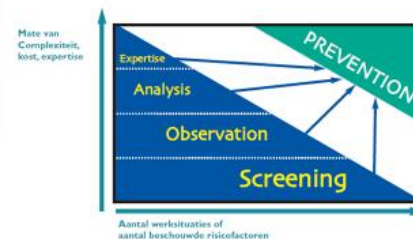
premed
samen voor welzijn

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Resultaten test leidraad (3/3)

- Aanwezigheid specifieke risicoanalyse:
 - Aanwezig bij A-, B- en C+-bedrijven (4), niet steeds voldoende grondig
 - Bij C- en D-bedrijven: 1/6

[De Risicoanalyse – FOD WASO](#)

[SOBANE-strategie MSA FOD WASO](#)

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

werk.belgie.be

Beperkingen (1/2)

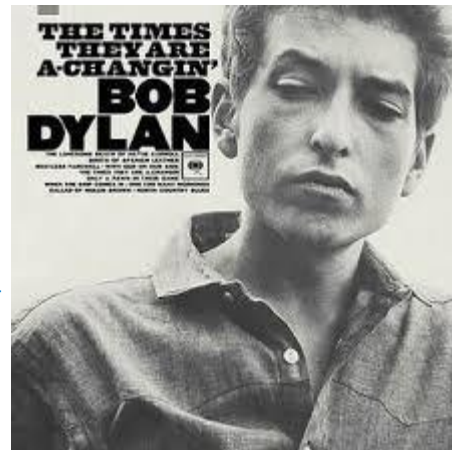

- Aangifte geanonimiseerd:
 - Afhankelijkheid van ingevulde gegevens PA-AA ivm werkpost/functie
 - ➔ vaak vaag en bemoeilijkt onderzoek
 - = ook van belang voor PA-ergonoom
 - Indien naam gekend bij TWW of (PA-ergonoom) EDPBW:
 - namenlijst GT, risicopostenlijst ➔ andere werknemers blootgesteld?
 - Niet aan WG!
 - Reden: medisch beroepsgeheim?
 - Wat bij AO's?
 - Fedris
 - Toestemming gevraagd aan patiënt?

Beperkingen (2/2)

- Voorstellen collectieve preventie- en beschermingsmaatregelen door PA-AA: hoe?
 - ➔ intern beleid I/EDPB
 - ➔ specialisten I/EDPB
- Reactie TWW naar EDPB
 - pervers effect
 - ondanks verplichtingen
 - zelfde doel?
- Prioriteiten maatschappij?

Toekomst

- Fedris:
 - Digitale aangifte
 - Overmaken aangiften/aanvragen à TWW
 - Beheersovereenkomst Fedris
 - Samenwerkingsprotocol FOD WASO
- AO's = BZ's
 - Ook voor EDPB: vragende partij feedback?
- Leidraad implementeren
 - OVL
 - BE
- Opvolging

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

